

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/115/2014
Identifikačné číslo spisu:	5014200056
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5014200056.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa Mgr. O. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX A. XXXX/XX, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/15/2014-46 zo dňa 5. mája 2014, jednomyselne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/15/2014-46 zo dňa 5. mája 2014 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p. zrušil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 09.12.2013, ktorým podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení zamietla žiadosť navrhovateľa z 15.11.2013 o priznanie starobného dôchodku od 01.08.2005 s odôvodnením, že mu bol útvarom sociálneho zabezpečenia Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže v Bratislave rozhodnutím č. GR ZVJS-13448/33-2005 zo dňa 25.08.2005 priznaný od 01.08.2005 výsluhový dôchodok podľa § 38 v spojení s § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na nárok na výsluhový dôchodok, priznaný v sume starobného dôchodku mu bola zohľadnená všetka preukázaná doba. Nárok na ten istý druh dôchodku za tie isté doby zamestnania poistencovi vzniknúť nemôže, preto jeho žiadosť o priznanie starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia zamietla.

Krajský súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že navrhovateľovi nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., nakoľko vek 55 rokov (kedy mu vznikol nárok na dôchodok, lebo do 31.12.1999 vykonával službu zaradenú do I. kategórie funkcií viac ako 20 rokov) dovŕšil dňa 13.05.2004. Navrhovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok, ale z rozhodnutia č. GR ZVJS-13448/33-2005 zo dňa 25.08.2005 nevyplýva, že by mu na posúdenie nároku boli zhodnotené aj doby civilného zamestnania. Podľa potvrdenia GR ZVJS zo dňa 04.11.2013 pre stanovenie sumy výsluhového dôchodku bola navrhovateľovi zhodnotená doba základnej vojenskej služby od 04.12.1972

do 03.12.1973 a doba služobného pomeru od 01.08.1975 do 31.07.2005 v počte 31 rokov a 8 dní. Doba ZVS a doba služobného pomeru od 01.08.1975 do 31.12.1999 bola zaradená v I. kategórii funkcií a doba služobného pomeru od 01.01.2000 do 31.07.2005 v III. pracovnej kategórii. Keďže navrhovateľ ku dňu 13.05.2004 splnil podmienky nároku na starobný dôchodok a prídavok k starobnému dôchodku, bolo povinnosťou Útvaru sociálneho zabezpečenia zboru použiť pre porovnanie sumy starobného dôchodku a prídavku k tomuto dôchodku V. časť zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a zákon č. 73/1998 Z.z..

Navrhovateľovi teda nebol priznaný starobný dôchodok, ale výsluhový dôchodok, ktorého výška bola odvodená od výšky starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku podľa skorších predpisov. Z dôkazov nachádzajúcich sa v administratívnom spise vyplýva, že okrem doby štúdia navrhovateľ získal aj ďalšiu dobu civilného zamestnania a pokiaľ odporkyňa uvedené doby nezhodnotila, nepostupovala v súlade so zákonom. V ďalšom konaní musí preto znova rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok, pričom je viazaná právnym názorom súdu (§ 250r O.s.p.).

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi ich náhradu nepriznal, pretože si ich neuplatnil a z obsahu spisu ich existencia nevyplýva.

Proti tomuto rozsudku podala odporkyňa v zákonnej lehote odvolanie, pretože sa nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu. Uviedla, že navrhovateľ je od 1. februára 2005 poberateľom výsluhového dôchodku a po jeho priznaní už nezískal žiadnu ďalšiu dobu „civilného“ zamestnania. Z potvrdenia Útvaru sociálneho zabezpečenia GR ZVJS č. GRRZVJS13448/33-2005 zo 4. novembra 2013 vyplýva, že navrhovateľovi na stanovenie sumy starobného dôchodku pre porovnávací výpočet v zmysle zákona č. 328/2002 Z. z. bola zhodnotená doba:

- od 13. mája 1967 do 31. augusta 1967 SVŠ Martin - III. kategória,
- od 01.09.1967 do 14.06.1972 Pedagogická fakulta Banská Bystrica - III. kat.,
- od 01.09.1972 do 03.12.1972 Drevina Turany- III. kategória,
- od 04.12.1972 do 03.12.1973 ZVS -I. kategória,
- od 04.12.1973 do 07.04.1975 Drevina Turany- III. kategória,
- od 08.04.1975 do 25.04.1975 Vojenské cvičenie -I. kategória,
- od 26.04.1975 do 31.07.1975 Drevina Turany - III. kategória,
- od 01.08.1975 do 31.12.1999 Príslušník ZVJS -I. kategória,
- od 01.01.2000 do 12.05.2004 Príslušník ZVJS - III. kategória,
- od 13.05.2004 do 31.07.2005 doba služby po vzniku nároku na SD,

celkom 36 rokov a 297 dní. Navrhovateľovi síce bol priznaný výsluhový dôchodok, jeho suma však bola určená ako suma starobného dôchodku, tzn. na výpočet tohto dôchodku sa zohľadnili aj doby poistenia získané v civilnom zamestnaní, čo je takou okolnosťou, ktorá vylučuje možnosť vzniku ďalšieho nároku na taký istý druh dôchodku podľa neskoršieho zákona o sociálnom poistení. Navrhla preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a jej rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 9. decembra 2013 ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že naďalej trvá na tom, že spĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok stanovené zákonom č. 100/1988 Zb. ako aj zákonom č. 461/2003 Z. z. V porovnávacom výpočte mu bola nesprávne zhodnotená doba od 13.05.1967 do 31.08.1967 SVŠ Martin - III. kategória, lebo správne mala byť zhodnotená doba od 01.09.1964 do 31.08.1967 SVŠ Vrútky - III. kategória, čo potvrdzuje aj pripojené vysvedčenie o maturitnej skúške.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne k záveru, že odvolaniu odporkyne nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26.08.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal odvolací súd rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, a to

najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil zákonnosť tohto rozhodnutia odporkyne.

Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, ktorý bol vyhlásený v Zbierke zákonov ČSSR pod č. 416/1991 Zb. a má charakter medzinárodnej zmluvy majúcej prednosť pred zákonom (čl. 154c Ústavy Slovenskej republiky), ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

V Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 5/2011, Stanoviská a rozhodnutia vo veciach správnych, bolo pod č. 55 uverejnené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. októbra 2009, sp. zn. 9So/214/2008, ktoré sa týkalo obdobnej veci ako je vec prejednávaná (a na ktorý poukázala aj odporkyňa) a z ktorého okrem právnej vety, že:

„Ak je príspevok za službu, priznaný ako dávka sociálneho zabezpečenia, považovaný za výsluhový dôchodok, môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zabezpečení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) len vtedy, ak jeho výška zodpovedá výške starobného dôchodku, primeranej dobe trvania služobného pomeru.“ a

„Pri určení výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené na účely príspevku za službu. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu príspevku za službu, považovaného za výsluhový dôchodok.“ vyplýva aj jednoznačný právny názor, že na účely stanovenia výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené na učenie výsluhového dôchodku. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu výsluhového dôchodku, pričom z čl. 33 ods. 2 Dohovoru vyplýva, že v prípade súbehu nárokov na starobný dôchodok tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) je v zmysle Dohovoru možné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť, a to najviac o sumu, ktorá neprevyšuje sumu výsluhového dôchodku.

Ako vyplýva z obsahu spisu, odporkyňa pri vydaní rozhodnutia o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok citovaný judikát nerespektovala, a krajský súd správne považoval jej rozhodnutie za nezákonné.

V konaní nebolo sporné, že navrhovateľovi bol podľa rozhodnutia Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, Útvaru sociálneho zabezpečenia zboru v Bratislave č. GR ZVJS-13448/33-2005 zo dňa 25. augusta 2005 priznaný od 01.08.2005 výsluhový dôchodok podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z. z., pre určenie sumy ktorého mu bola započítaná doba výkonu ZVS od 04.12.1972 do 03.12.1973 a doba služobného pomeru od 01.08.1975 do 31.07.2005 v počte 31 rokov a 8 dní.

Rovnako nebolo sporné, že navrhovateľovi nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., nakoľko vek 55 rokov nedovŕšil pred dňom 01.07.2002, počnúc ktorým sa ustanovenie § 132 tohto zákona na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužije. Navrhovateľ dôchodkový vek 55 rokov podľa § 65 ods. 2 v spojení s § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. a § 175 zákona č. 100/1988 Zb. dovŕšil dňom 13.05.2004, čo napokon vyplýva aj z potvrdenia GR ZVJS zo 04.11.2013.

Z rozhodnutia GR ZVJS č. GR ZVJS-13448/33-2005 zo dňa 25. augusta 2005 ale nevyplýva, že by navrhovateľovi boli na posúdenie nároku na výsluhový dôchodok zhodnotené aj doby civilného zamestnania (napokon aj v potvrdení zo 04.11.2013 je uvedené, že pre určenie sumy výsluhového dôchodku bola menovanému zhodnotená doba ZVS a doba služobného pomeru v rozsahu 31 rokov a 8 dní); vyplýva z neho len to, že výsledná suma výsluhového dôchodku nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku.

Z obsahu dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ okrem zhodnotenej doby ZVS od 04.12.1972 do 03.12.1973 a doby služobného pomeru od 01.08.1975 do 31.07.2005 (31 rokov a 8 dní) získal dobu štúdia od 01.09.1964 do 31.08.1967 SVŠ Vrútky, dobu vysokoškolského štúdia od 01.09.1967 do 14.06.1972 a dobu civilného zamestnania od 01.09.1972 do 31.07.1975 v Drevine Turany (prerušenie ZVS a vojenským cvičením). Túto dobu poistenia žiadal zohľadniť podanou žiadosťou o starobný dôchodok.

Odporkyňa jeho žiadosť zamietla napriek ustálenej judikatúre súdov (napr. judikát R 55, ale aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 9So/108/2012), že aj poberateľom výsluhových dôchodkov môže

vzniknúť nárok na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového poistenia, pokiaľ nebola zohľadnená doba ich „civilného“ zamestnania, s prihliadnutím na dobu dôchodkového poistenia, získanú v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, za súčasnej aplikácie čl. 33 dohovoru č. 128.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že rozhodnutie odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok nie je v súlade so zákonom, preto podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 250k, § 224 ods. 1 a 2 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože úspešný navrhovateľ si náhradu trov konania neuplatnil a odporkyňa nemá zákonný nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.